

עפ"ג 718/03/20 - מדינת ישראל נגד עימאד סראיעה, פהאד אבו ארביעה, ראאפת עמארין

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 718-03-20 מדינת ישראל נ' סראיעה(אסיר) ואח'
תיק חיצוני: 59341/2019

בפני כבוד השופט ליפשיץ
כבוד השופטת ציגלר
כבוד השופט מנדלבוים

המערכת
נגד

המשיבים

- מדינת ישראל
1. עימאד סראיעה (אסיר) באמצעות בא כוחו - עו"ד אבו גאנם
 2. פהאד אבו ארביעה (אסיר) באמצעות בא כוחו - עו"ד רמי שלבי
 3. ראאפת עמארין (אסיר) באמצעות באי כוחו - עו"ד מועלם ועוד נשר (ב. ציבורית)

פסק דין

כללי

ערעור המאשימה (המערכת) על גזר דינו של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט מ' גינות) בת"פ 15116-03-19 מיום 27.2.20. הערעור מופנה כנגד קולת העונש שנגזר על 3 המשיבים בבית המשפט קמא. המשיבים הורשעו על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן בשני אישומים שעניינם קשירת קשר לגניבת כלי עבודה וציוד המשמש קבלנים ממחסנים באתרי בניה ברחבי הארץ.

תמצית כתב האישום המתוקן

כתב האישום המקורי הוגש ביום 7.3.19 וביום 31.10.19 תוקן במסגרת הסדר טיעון, ללא הסכמות לעונש.

בחלק הכללי לכתב האישום המתוקן צוין כי המשיבים קשרו קשר לגנוב כלי עבודה וציוד המשמש קבלנים באתרי בניה ברחבי הארץ, מתוך כוונה להעבירו מחוץ לתחומי המדינה ולהתחלק בכספים שיתקבלו. המשיבים הסתייעו בשני רכבים בבעלות המשיב 2. האחרון אף נהג באחד מכלי הרכב מחוץ לתחומי המדינה. המשיב 3 אינו תושב מדינת ישראל ובעת הרלוונטית לא היה מורשה להיכנס לישראל. מעצר המשיבים התרחש ביום 23.2.19 בתחנת הדלק בכביש 6 - המשיב 2 נתפס עם אחד מכלי הרכב כשעליו רכוש שנגנב בעיר חריש, ומיד לאחר מכן נעצרו המשיבים 1 ו 3 שהגיעו למקום המפגש לעיל ברכב השני, שהיה נהוג בידי אחר.

כתב האישום המתוקן כלל שני אישומים -

לפי האישום הראשון, בלילה שבין ה 19.2.19 ל 20.2.19 הגיעו המשיבים לאתר בניה בשכונת קרית אליעזר בחיפה, ושם פרצו למכולה בסמוך לבניין דירות של חברת הבניה "אשטרום"; וכן פרצו למחסן של חברת הבניה "עץ השקד". המשיבים גנבו ציוד בניה ורכוש רב בשווי בלתי מבוטל, כמפורט בכתב האישום המתוקן (פטישונים, קונגואים, דיסקים, מסורים, מברגות, מגבה, רתכת, ועוד). באישום זה המשיבים הורשעו בפריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה (2 מקרים) - לפי ס' 407(ב)+ס' (א) 29 לחוק העונשין, התשל"ז- 1977 (להלן: **החוק**); וקשירת קשר לעשות פשע, לפי ס' 499(א)(1) לחוק. המשיב 3 הורשע גם בכניסה לישראל שלא כדין, לפי ס' 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

לפי האישום השני, בלילה שבין ה 22.2.19 ל 23.2.19 הגיעו המשיבים לאתר בניה בעיר חריש ופרצו ליותר מ 10 מחסנים השייכים ל- חברת הבניה "רחל בניה בע"מ"; חברת הבניה "אסמר חברה לעבודות בניה וחקלאות"; חברת הבניה "יצחק שטרן"; ו חברת הבניה "מליבו". המשיבים גנבו ציוד בניה ורכוש רב, כמפורט בכתב האישום המתוקן (קונגואים, מקדחות, פטישונים, מסורי שולחן, מערבלי בטון, חותכי קרמיקה, ציוד חשמל, וכיוב'). גם באישום זה הורשעו המשיבים בפריצה לבניין שאינו דירה וביצוע גניבה (4 מקרים) - לפי ס' 407(ב)+ס' (א) 29 לחוק; קשירת קשר לעשות פשע - לפי ס' 499(א)(1) לחוק; המשיב 3 הורשע גם בכניסה לישראל שלא כדין - לפי ס' 12(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

גזר דינו של בית המשפט קמא

לאחר שקבע כי מדובר ב"אירוע אחד", לאור רצף האירועים, סמיכות הזמנים והקשר ההדוק בין האירועים, עמד בית המשפט קמא על הערך החברתי המוגן שנפגע ממעשי המשיבים והוא ההגנה על קניינו ורכושו של הפרט. נקבע כי הגם שעסקינן בפריצה למחסנים ולא לבתי מגורים, מדובר בפגיעה "במידה קשה ביותר" וזאת, בין היתר, לאור נסיבות ביצוע העבירה שכללו תחכום, הכנה ותכנון מוקדם ובשים לב לנזקים המשמעותיים שנגרמו.

לאחר שעמד על נסיבות ביצוע העבירה, מדיניות הענישה במקרים דומים ומידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים, נקבע מתחם עונש בין 10 ל 24 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי. באשר לעבירת השהייה בישראל שלא כדין בה הורשע המשיב 3, נקבע מתחם בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר בפועל.

בבואו לגזור את העונש המתאים בגדרי המתחמים לעיל, הפנה בית המשפט קמא לאינטרס הציבורי המחייב ענישה מרתיעה בכדי למנוע הישנות מעשים שכאלה. בנוסף, הפנה להודיית המשיבים טרם שמיעת ראיות שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי יקר ולנתונייהם האישיים שפורטו בגזר הדין. בהקשר האחרון הפנה בית המשפט קמא - ביחס למשיב 1, כי מדובר באב ל 8 ילדים, אחיו מאושפז במצב קשה. עוד הפנה בית המשפט קמא לכך כי אין זו מעידתו הראשונה ולחובתו עבר פלילי, ובפרט 2 מאסרים מותנים ברי הפעלה (6 חודשים ו 3 חודשים) שלא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע עבירות; ביחס למשיב 2, צוין כי מדובר בצעיר כבן 23, שהגיע ממשפחה דלת אמצעים, נעדר עבר פלילי; וביחס למשיב 3, צוין כי המשיב נשוי לישראלית ואב ל 4 ילדים. לחובתו הרשעה ומאסר על תנאי בעבירת שב"ח.

על בסיס האמור לעיל, הטיל בית המשפט קמא את העונשים הבאים:

על המשיב 1: 12 חודשי מאסר בפועל מיום מעצרו (23.2.19); הופעל מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים במצטבר; ומאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים בחופף, כך שבסך נקבע שהמשיב ירצה **18 חודשי מאסר בפועל** החל מיום מעצרו; מאסרים על תנאי; ופיצוי בסך 10,000 ₪ למתלוננים בחלוקה ל 10 תשלומים כשהראשון ביניהם ביום 1.1.21.

על המשיב 2 - 12 חודש מאסר בפועל החל מיום מעצרו (23.2.19), מאסרים על תנאי; פסילת רישיון נהיגה וכן פסילה על תנאי; פיצוי בסך 6,000 ₪ למתלוננים בחלוקה ל 10 תשלומים כשהראשון ביניהם ביום 1.1.21. נוסף על אלה בית המשפט קמא הורה על חילוט שני הרכבים שצוינו לעיל.

על המשיב 3 - 12 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו (23.2.19); הופעל במצטבר מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים, כך שבסך הכל ירצה המשיב **15 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו;** מאסרים על תנאי; ופיצוי 10,000 ₪ למתלוננים בחלוקה ל 10 תשלומים כשהראשון ביניהם ביום 1.1.21.

תמצית טיעוני הערעור

לטענת המערערת, הענישה לעיל חורגת באופן קיצוני לקולה מהעונשים שהיה ראוי להטיל, כך שערכאת הערעור נדרשת להתערב. עונש של 12 חודשי מאסר לכל אחד מהמשיבים נמוך משמעותית מרף הענישה המקובל, בשים לב לנסיבות המקרה בענייננו. מדובר בענישה שאינה משקפת את חומרת העבירות ואינה מרתיעה את המשיבים מלחזור ולבצע עבירות אלו בעתיד. המערערת הדגישה את העובדה כי מדובר היה בקשר מאורגן לפרוץ למחסנים של קבלנים באתרי בניה שונים ולגנוב רכוש רב ויקר. לא פחות מ 6 חברות ניזוקו ממעשי המשיבים, כאשר מחסניהם "רוקנו". הדבר אף גרם לשיתוק, ולו חלקי, של פעילות החברות ולנזקים כלכליים משמעותיים מעבר לשווי הציוד שנגנב. צוין, כי הרכוש המתואר באישום הראשון לא נתפס ומאליו יוצא שלא הוחזר, בעוד הציוד המתואר באישום השני אכן הוחזר לבעליו אך זאת לא משום רצונם הטוב של המשיבים ולכן הדבר לא צריך להיזקף לזכותם.

נטען בהודעת הערעור, כי לא היה מקום לקביעה שכלל מעשי המשיבים מהווים אירוע אחד בשים לב לכך שמדובר ב 6 חברות בניה שונות מהם גנבו המשיבים אלא ב 6 אירועים, ולכן היה מקום לקביעת מתחם של 8-18 חודשים בגין כל אירוע. זאת ועוד, גם אם מדובר ב"אירוע אחד", המתחם שנקבע (בין 10 ל 24 חודשי מאסר) נמוך ולא הולם את נסיבות האירוע וחומרתו. נעיר, כי במהלך הדיון שהתקיים בפנינו חזרה בה ב"כ המערערת מהטענה כי מדובר במספר אירועים, אך עמדה והדגישה כי גם אם מדובר באירוע אחד, הענישה שנקבעה מקלה ואינה הולמת.

המשיכה המערערת וטענה כי לא היתה כל הצדקה לקבוע עונש "אחיד", של 12 חודשי מאסר בפועל, על כל אחד מהמשיבים, חרף נתונייהם השונים. זאת ועוד, קביעת עונש "אחיד" קרוב לרף התחתון של המתחם שנקבע, שגויה אף היא. כך, היה מקום להטיל על המשיב 1 עונש חמור יותר מזה שהוטל על המשיבים 2 ו 3, בשים לב לכך שלחובתו 5 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות דומות. ביחס למשיב זה הוטעם כי עונשי מאסר שריצה בעברו, כמו גם המאסרים

המותנים שריחפו מעל ראשו, לא הרתיעו אותו מלשוב ולבצע את העבירות בענייננו. בדומה, נטען כי לא ניתן משקל לכך שהמשיב 3 הוא תושב שטחים שנכנס לישראל שלא כדין על מנת לבצע את העבירות, ולפיכך עונשו לא יכול להיות זהה לעונשו של המשיב 2.

גם לגבי רכיב הפיצוי נטען כי שגה ביתה משפט קמא בהקשר למועד תחילת התשלום (1.1.21), שכן הדבר יהיה לאחר השחרור.

תמצית טיעוני המשיבים

מנגד, טענו ב"כ המשיבים כי מדובר בעונש מאוזן, ההולם את נסיבות האירוע ושהוטל לאחר שבית המשפט קמא בחן כדבעי את כלל שיקולי הענישה.

באי כוח המשיבים ביקשו לאמץ את קביעת בית המשפט קמא בנוגע למתחם אחד לגבי כלל מעשי המשיבים. זאת ועוד, נטען כי המתחם שנקבע אף גבוה מרמת הענישה במקרים דומים. בהקשר זה הפנו באי כוח המשיבים לפסיקה מגוונת ואף הגישו טבלת פסיקה התומכת, לשיטתם, בטענותיהם.

עוד נטען, כי העונשים שהוטלו על המשיבים משקפים נכונה מחד, את חומרת המעשים, ומאידך את נסיבותיהם האישיות.

משקל של ממש ניתן להודיית המשיבים בכתב האישום המתוקן, שלטענת באי כוח המשיבים תוקן באופן משמעותי. עוד הוטעם כי ניתן על ידי בית המשפט קמא - ובצדק - משקל של ממש לחיסכון בזמן שיפוטי. בהקשר האחרון הפנו באי כוח המשיבים לרשימת העדים הארוכה ולתקופה הממושכת בה שהו המשיבים במעצר.

באי כוח המשיבים חזרו על הנסיבות האישיות של מרשיהם, ובסופו של דבר נטען שאין מקום להתערב בגזר הדין.

דין והחלטה

כידוע, ערכאת הערעור תיטה להתערב בחומרת העונש במקרים חריגים בהם נפלה טעות בולטת בגזר הדין, או כשהעונש חרג באופן קיצוני מרף הענישה הנוהג בנסיבות דומות. גם כאשר תתערב, ערכאת הערעור לא תמצה את הדין (ור' למשל ע"פ 3124/18 פלוני נ' מדינת ישראל (14.8.2019); ע"פ 6767/18 מדינת ישראל נ' ראשיד (7.10.19)).

לאחר ששקלנו את טיעוני הצדדים ובשים לב לכלל הנתונים הרלוונטיים, הגענו למסקנה כי טעמי הערעור מצדיקים התערבות חלקית בגזר דינו של בית המשפט קמא.

מעשי המשיבים פורטו לעיל ועולה כי מדובר במעשים חמורים שגרמו לנזק ברכוש וכן פגעו בתחושת הביטחון. המשיבים פעלו בצוותא, תוך שימוש בשני כלי רכב, תכנון ותחכום ותכנונו לגנוב ציוד בשווי מאות אלפי ₪ ולאחר מכן להעבירו מחוץ לתחומי המדינה, והכל לצורך הפקת רווח כלכלי (ר' ס' 1 לחלק הכללי). באישום הראשון תואר כי המשיבים הגיעו בשעת לילה, פרצו למכולות ומחסנים של חברות בניה בחיפה ונטלו מתוכן ציוד ועשרות כלי עבודה בשווי רב. באישום השני תואר כי 3 ימים בלבד לאחר המעשים לעיל, המשיבים פרצו למחסנים באתר בניה בעיר חריש, שם גרמו לנזקים למבנים ולדלתות וגנובו ציוד רב ועשרות כלי עבודה בשווי רב. הניזוקות היו חברות בניה שונות שבנו באתרי הבניה לעיל. מדובר אם כן בכנופיה שפעלה בתעוזה ובנחישות, באופן שיטתי ומאורגן. נוסף על הנזקים הישירים שגרמו המשיבים, יש להניח ששובשה הפעילות התקינה של החברות. שווי הציוד שנגנב משמעותי וכאמור הנזק ההיקפי שנגרם לא היה מבוטל. משכך, אין לנו אלא להצטרף לקביעת בית המשפט קמא כי הערכים המוגנים בנדון - השמירה על רכוש הפרט והביטחון האישי והכללי - נפגעו במידה קשה (פסקה 12 לגזר הדין) וכי יש ליתן משקל לא רק לנזק שנגרם בפועל אלא גם לנזק הפוטנציאלי.

כאמור לעיל, הצדדים היו חלוקים בנוגע לשאלה אם מעשי המשיבים מהווים "אירוע" אחד או מספר אירועים. בית המשפט קמא קבע כי כלל מעשי המשיבים מהווים "אירוע" אחד. דעתנו בהקשר זה כדעת בית המשפט קמא, ולאור העובדה כי באת כוח המערערת חזרה בה מטענה זו לא נרחיב בנדון.

באשר למדיניות הענישה הנוהגת, בית המשפט קמא ציין כי בחן את מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, אך לא הפנה למקרים קונקרטיים. נציין כי בחנו את הפסיקה שהוגשה על ידי ב"כ המשיבים וכן פסיקה נוספת. באופן כללי נעיר כי המגמה בשנים האחרונות היא להחמרה. עוד נעיר, כי מקרים רבים אליהם הופנינו על ידי באי כוח המשיבים התייחסו לנסיבות או נאשמים שעניינם היה מקל יותר.

בענייננו, כאמור, נקבע מתחם בין 10 ל 24 חודשי מאסר. לשיטתנו - בשים לב לכך שמדובר בשני "ימי עבודה"; למספר המחסנים שנפרץ; להיקף כלי העבודה שנגנבו והנזק בגינם; לאופי פעולתם המאורגן והשיטתי של המשיבים והשימוש בשני כלי רכב - כל אלה יכלו להצדיק קביעת מתחם גבוה יותר. עם זאת, סבורים אנו כי גם בהינתן מתחם זה של בית המשפט קמא, היה מקום - וכך נעשה - לקבוע עונשים מחמירים יותר בתוך המתחם ומבלי להתערב במתחם שנקבע.

צודקת המערערת כי השיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה היו צריכים להביא לקביעת מדרג ענישה בין המשיבים, באופן שיינתן ביטוי לנסיבות האישיות השונות של כל משיב. הדברים רלוונטיים בעיקר ביחס למשיב 1.

לגבי המשיב 1 - עיון בנתוניו מוליך למסקנה כי יש להחמיר בעונשו. מדובר בליד 1977, לחובתו 5 הרשעות קודמות, ביניהן הרשעות קודמות בתחום הרכוש. משיב זה ריצה שני מאסרים בפועל ושני מאסרים בעבודות שירות (אחד מהם הופקע). ב 2017 הורשע ב 4 אישומים של התפרצות לבניין שאינו דירה, בנסיבות הדומות עד מאוד לתיק זה. באותו הליך הוטלו עליו המאסרים המותנים שיש להפעיל כיום. עיון בכתב האישום בו הודה המשיב בהליך האחרון (ת"פ (שלום רחובות) 50944-08-16, גז"ד מיום 1.3.2017) מעלה כי מדובר באותו דפוס פעולה המוכר גם מענייננו. המשיב חבר לעוד 3 נוספים והחבורה התפרצה למכולות ומחסנים באתרי בניה ביבנה ובתל אביב, וגנבה כלי עבודה ורכוש במטרה להעבירם לשטחי הרשות. הצדדים בהליך ברחובות הגיעו להסדר טיעון "סגור" ובמסגרתו הושטו על המשיב 15 חודשי מאסר בפועל. בנוסף, הופעל מאסר על תנאי, כך שסה"כ ריצה 18 חודשי מאסר.

זאת ועוד, ביום 23.3.2015 נדון המשיב בהליך דומה נוסף (ת"פ שלום ראשל"צ 26479-08-13). באותו הליך פרץ המשיב יחד עם אדם נוסף למחסן תעשייתי סמוך לכביש 1 ונעצר סמוך לאירוע. הצדדים הגיעו באותו הליך להסדר "סגור" והמשיב נדון למאסר בעבודות שירות.

מדובר אם כן במי ששב ומבצע את אותן עבירות ואת אותם מעשים. זאת ועוד, המשיב השתחרר ממאסרו האחרון ביום 17.4.18, ו 10 חודשים בלבד לאחר מכן וחרף מאסרים על תנאי, הוא שב על מעשיו. התנהגות שכזו מחייבת ענישה הולמת, כמתחייב מעקרון הגמול, ומחייבת לאבחן אותו, לחומרה, משני שותפיו. לשיטתנו, גזר הדין מושא הערעור הנוכחי, במסגרתו הוטלו על המשיב 1 - 12 חודשי מאסר "בלבד", פחות מהעונש שהושת עליו "בסבב" הקודם, אינו יכול לעמוד ומחייב התערבות. נתונים אלה חייבו את קביעת העונש באזור הרף העליון של המתחם, ולא כפי שנקבע.

במילים אחרות, היה מקום להחמיר עם משיב זה הן לגופו של מקרה והן ביחס לגזר הדין האחרון שהוטל עליו. משכך, סבורים אנו שיש להעמיד את עונש המאסר בפועל בתיק זה על 20 חודשים, ובנוסף להפעיל את המאסרים על תנאי באופן שבית המשפט קמא בחר לעשות (במצטבר 6 חודשים וחפיפה לגבי ה 3 חודשים). נעיר בהקשר זה כי נתנו דעתנו להלכות בדבר מידת התערבות ערכאת הערעור ובנוגע למשך הזמן בו הוא מרצה את עונשו.

לגבי המשיב 2 - סבורים אנו כי עונשו מקל. עם זאת, בשים לב למדיניות הנוהגת בערכאת הערעור ושהוזכרה לעיל, ובשים לב שמדובר באדם צעיר נעדר עבר פלילי, ששני כלי הרכב שלו חולטו ורישיון הנהיגה נפסל בפועל ועל תנאי - לא נתערב בגזר הדין.

לגבי המשיב 3 - מדובר, כאמור, בליד 1989, תושב שטחים, נכנס לישראל שלא כדין וביצע את העבירות. לחובתו הרשעה קודמת בעבירת שב"ח ומאסר מותנה בר הפעלה, שכאמור הופעל. יש ממש בטענות המערערת שיש לאבחן אל מול המשיב 2, במובן זה שלחובתו עבר פלילי וכן עבירה נוספת. משכך ובשים לב שערכאת הערעור אינה ממצה את הדין, ומשום שמדובר בהרשעתו הראשונה בעבירת רכוש, יוחמר עונשו וייקבע על 16 חודשי מאסר, בצירוף המאסר על תנאי.

ביחס למועד תשלום הפיצוי, אנו סבורים כי לא היה מקום לקבוע מועד המרוחק כ 10 חודשים מגזר הדין שבו (רק) יתחילו המשיבים לשלם לנפגעי העבירה על הנזקים שגרמו. הפיצויים שנקבעו מתונים למדי; המערערת, מסיבותיה, לא עתרה לקנס ובית המשפט קמא - על אף שציין כי מתחם העונש כולל (גם) קנס - לא כלל רכיב זה. משכך, אנו מורים כי התשלומים יתחילו ביום 1.5.20.

סוף דבר, אנו מורים כדלקמן:

לגבי המשיב 1 -

רכיב המאסר בפועל יועמד על 20 חודשי מאסר. כמו כן יופעלו שני המאסרים על תנאי מת"פ (שלום רחובות) 50944-08-16, בחופף ובמצטבר; כך שבסה"כ ירצה 26 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו - 23.2.19.

אין שינוי ביתר רכיבי הענישה, למעט רכיב הפיצוי שמועד תשלומו יחל ביום 1.5.20.

לגבי המשיב 2 - הערעור נדחה, למעט רכיב הפיצוי שמועד תשלומו יחל ביום 1.5.20.

לגבי המשיב 3 - רכיב המאסר בפועל יועמד על 16 חודשי מאסר. כמו כן יופעל המאסר על תנאי מת"פ (שלום באר שבע) 2130-06-17, במצטבר. כך שבסה"כ ירצה 19 חודשי מאסר בפועל, החל מיום מעצרו 23.2.19.

אין שינוי ביתר רכיבי הענישה, למעט רכיב הפיצוי שמועד תשלומו יחל ביום 1.5.20.

ניתנה היום, י"ב אדר תש"פ, 08 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.